1870. II. évfolyam. 23. szám. Szerda, február 2.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Félévre 5frt.
Három hóra 2 frt 50 kr.
Egyes szám 10 kr.
☞ Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz Vecsey-ház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők. ☜
Hirdetési dij:
5 hasábos petit sorért 5 kr.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Nyilttéren megjelenő közlemény 5 hasábos sora 15 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szinte több izbeli hirdetések alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: Minden beigtatásért külön 30 kr.
Előfizethetni helyben: Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

A köztársasági mozgalmak forrása.

Elfogadott elv, hogy bármely kormányformával lehet jól kormányozni, s a népek szabadságát és jólétét elő lehet mozditani. —

A legnagyobb önkényuralom alatt is lehet boldog a nemzet, — csakhogy nincs biztositék benne a jövőre nézve.

S megforditva, az alkotmányos monarchiában, sőt a köztársaságokban is sokszor előfordul az eset, hogy a nép java mellőztetik, s az uralkodó egyének vagy osztályok érdekei kerülnek felszinre.

Azonban tagadhatlan, hogy az alkotmányos monarchia mellett, a köztársasági kormányforma, mint legtermészetesebb, áll első sorban, mely a nemzetek szabadságát leginkább biztositja az önkényuralom ellen, a kormányzó elnök állásának koronként változása miatt. —

Azonban nem kell hinni, hogy azon nagy mozgalmak, melyek kivált a legközelebbi időkben megindultak Európában, onnan vennék eredetöket, mintha a nemzetek tagjainak nagyobb része, természetszerü ösztönénél fogva vonzatott volna a köztársasági intézmény iránt, — magáért a kormányformáért. —

A boldogabb nemzetek, mint a többi közt Anglia és Belgium, érzik azt, hogy köztársasági kormányzat mellett sem lehetnének boldogabbak, s nemcsak megnyugosznak az alkotmányos királyságban, sőt annak intézményeihez erősen ragaszkodnak is.

Pedig épen azon nemzetek közt, melyek jólétnek, boldogságnek önvendenek, fejlődhetvén ki legjobban a miveltség is, — ha a köztársasági kormányformát tartanák egyedüli aranyhidnak az emberi czélok elérhetésére nézve, azon nemzetek közt kellene leghamarabb és legerősebben megfészkelni magát a köztársasági kormányformának.

S mivel több alkotmányos királyságban, azt tapasztaljuk hogy a nemzet igényeinek kielégitésére n... lent elkövet a kormány, s a nemzet anyagi és szellemi előhaladása biztositva van: ott azért nem merülnek fel köztársasági mozgalmak; ami ismét azon következtetést vonja maga után, hogy nemcsak köztársasági kormányzat alatt lehet a nemzetnek a kivánt czélok elérésére törekedni, sőt azokra el is jutni, hanem alkotmányos királyság alatt is.

Magyarországon alig merültek fel köztársasági mozgalmak; az 1849-ik évi önvédelmi harcz folytán kifejlett köztársasági mozgalmak sem szilárdulván meg, sőt az önvédelmi harcz szerencsésen eldőlte esetében is kétséges levén ha vajon a nemzet nem visszaóhajtja-e a királyságot: a magyar nemzetre nézve nem igen lehet ráerőszakolni, hogy a köztársasági kormányformára nagyon vágyakodnék.

Mert nagy királyaink, mint sz. László, Nagy Lajos, Mátyás dicső uralkodásának emléke kitörölhetlen levén a nemzet kebléből: a királyság iránti tisztelet, ragaszkodás gyökeret vert a nép soraiban is, mit csakis erőszakos rázkódások, vagy a királysági intézménynek lealacsonyitására törekvő észszerütlen cselekvények irthatnának ki onnan.

A nemzetek akkor kezdenek inkább szitani a köztársasági intézményhez, ha arra mintegy erőszakkal szorittatnak.

Midőn a nemzetek soraiban a monarchiai intézmények alatt kifejlett hatalomvágy, a magasabb hivatalnokok önkénye, az egyenlőtlen terhek a nép nyakán, nagyobb hadi szerencsepróbák, melyek pénz- és véráldozattal járnak, egyes osztályok zsarnoksága a többi felett, a nagyobb hivataloknak s értékesebb jövedelmeknek egyes családokban mintegy megörökitése, — a gondolkozási, társulási és gondolatközlési, sajtószabadságnak eszélytelen megszoritása — nyomulnak a magát elbizott kormányok teendői sorába, vagy tán épen hagyományos politika alkatrészeiül, sőt épen alapjául szolgálnak emez irányzatok, melyek a nemzet nagy többségét leszoritják a kormányzat teréről, a jólétre vezető utakról, amellett vagyonilag elszegényitésre, szellemileg elbutitásra látszik irányozva lenni az önző önkényuralom: — csoda-e, ha a nemzet, elfordulva régibb tisztelete tárgyától, a kormányformát tartván e bajok forrásának, mintegy erőszakkal tereltetik más irányba, oda, ahol az állandó egyeduralkodás körvonalai leginkább összeszorulnak, a köztársasági kormányformához, mely öt reménye szerint kimenti az emberi, a polgári és politikai jogokat megsemmisitni törekvő, s már meggyülölt monarchiai kormányforma alatt rá nehezedett bajoktól. —

Azt lehetett hinni, hogy a jelen század 2-ik fele előhaladásában a monarchiai kormányforma pártolói is általában lépést tartanak a korral, s ezen intézményből lassanként lenyesegetik mindazt, mi annak csak hasztalan sallangjául szolgál, vagy ami az emberi egyenlőségi és szabadsági elvekkel ellentétben áll. —

Azt lehetett várni, hogy a monarchiai kormányforma mellett, általában épen ugy értéke leend az egyéniségnek, mint a köztársasági kormányforma alatt; hogy a kiváltságok, rang-, czimintézmények, melyek az emberek közti alaptalan különbségeket felállitják, eltöröltetnek, hogy a munka eredménye lesz az általános érték, mihez mérni kell az ember, a polgár és a hazafi érdemeit; hogy a föld senkinek sem fog ingyen teremni; hogy az emberi, polgári és politikai jogok élvezete kiterjesztetik általában, a születési s más kiváltságos jogok megszüntetésével.

E felvilágosodás századának nevezett időszakban hinni lehetett, hogy XIV. Lajosnak amaz önző és igazságtalan elve: az „állam én vagyok“ felolvadván a miveltség tisztitó tüzében, kitöröltetik az uralkodó politikából.

Azonban azt tapasztaljuk, hogy sem a XVI. Lajos és a mexikói császár gyászesetei nem tartóztatták meg az Isabellákat, a nemzet anyagi és szellemi kincseinek önző czélokra felhasználását, s a nemzet érdekei ellen müködéstől, — sem a kormányférfiakat nem téritették jobb utra, melyen az uralkodó család érdekei mellett első sorban áll a nemzetek anyagi és szellemi jóléte.

Sőt a rendi szerkezet elavult sárgabojtjai, a rang-, czim-, méltóság-féle kiváltságok, a roppant számu állandó katonasággal együtt járó terhek folyvást fentartatnak, sőt szaporittatnak; mi miatt, természetesen a nemzet nagy zöme érdekei mellőztetnek.

Ezek mellett azon, alkotmányosság ábécéjében is megirott szabály sokszor mellőztetik, mely tiltja: a felség személyét belévonni egyik, vagy másik intézmény létrehozása, vagy megsemmisitése iránti küzdelmekbe, vitákba.

Ha aztán valami, mibe az uralkodó személye is cselekvőleg belé vonatott, roszul üt ki a nemzetre nézve: csoda-e, ha a nép a bajt a királynak tulajdonitja, s a királyság iránti tisztelete és ragaszkodása csökkenésnek indul? ! —

Ha tehát alkotmányos monarchiából köztársasági kormányformára átmenetel erős vágyai mutatkoznak valamely nemzetben: kétségtelen jelek, sőt bizonyitékok azok azon ország roszul kormányoztatásáról.

Szóval a rosz kormányzat tereli a népeket a tökéletesedés felé a köztársasági kormányformára.

Miből nyilván következik, hogy az uralkodóknak áll legnagyobb érdekökben, hogy jól válaszszák meg ministereiket; mert a rosz ministerek elébb-utóbb semmivé teszik a koronák fényét, porba tiporják a monarchia minden tekintélyét. . . .

Innen ama köztársasági mozgalmak Spanyol-, Olasz- s Francziaországokban, — melyek elnyeléssel fenyegetik egész Európát.

Egy szindarab jut itt eszünkbe, melynek ide illik nehány szava, melylyel bevégezzük czikkünket: „palotaőrök, vigyázzatok!“ —

Ujdonságok.

— **A rokkant honvédek menházára** özv. Kállay Imréné derék magyar asszony 30 ft 80 krt gyüjtött, s azt hozzánk beküldte, mihez járultak: özv. Kállai Imréné 5 ft. Traub Károly 30 kr, Debreczeni Sándor 60 kr, Fürt Adolf 50 kr, Kuczik Gábor 1 ft, L. Debreczeni Sándor 40 kr, Gyulai Lajos 50 kr, Burszky István 30 kr, Somogyi János 5 ft, Nagy János 1 ft, Nagy József 20 kr, Sebestin Jónás 20 kr, Tóth Bálint 20 kr, Szombati András 20 kr, Ifj. Kuczik Ferencz 30 kr, Szabó Sándor 20 kr, Tökés József 20 kr, Kovács Gábor 20 kr, Kovács István 20 kr, Dupcza Mátyás 20 kr, Szabó Lajos 20 kr, Tóth József 20 Sijáczky György 20 kr, Tóth Imre 30 kr, Eizman József 30 kr, Nagy József 50 kr, Ifj Vásáry András 4 ft, Huszár Pál 50 kr, Tóth Zsuzsánna családja 20 kr, Hadadi Lidi 12 éves 10 kr, özv. Szondi Mihályné 20 kr, Berndt István 50 kr, Bakó Andrásné 20 kr, Olényi Antal 50 kr, Dankó Mihály 30 kr, Hegedüs Sándor 20 kr, Nagy János 1 ft, Czimmerman Frigyes 50 kr, Bészler Gábor 1 ft, Kató János 40 kr, Barta Gergely 20 kr, Kovács Imre 20 kr, Boránd György 20 kr, Vidor Pál 20 kr, Szabó József 20 kr, Liedl József 40 kr, Polgáry József 50 kr, egy valaki 20 kr, Varga János 20 kr, Boson György 50 kr. Ezenkivül szerkesztőségünknél ugyanazon czélra adományozott Dittrich Antal tanár ur 2 ftot. E szerint az eddig kezeinkhez jutott főösszeg tesz: **169** ft 80 kr.

— **Az első nőegyleti bál** — a mint előre lehetett látni — fényes eredményt mutat. Meg kell azonban különböztetnünk a tánczvigalmat a jótékonysági eredménytől: amabban, mint a mellett, hogy a bál általában fényesnek mondható, hiányzott az a fesztelen eredeti magyar jókedv, a mi polgári tánczvigalmainkat jellemezni szokta; a jótékonysági eredmény azonban kitünő, mert, hozzávetőleg **3000 ft** körül van a jövedelem, mely a nyomor enyhitésére ujabb alapul szolgál. Ugy hogy a nőegylet vezérlő tagjainak, s mindannak, ki e szép eredmény létrehozására közreműködött, méltó elismerésünket ki kell fejeznünk a nyilvánosság terén. Enyhitni az emberi nyomort, nemes lelkek tulajdonához tartozik; s midőn annyi gyönged szív és kéz osztja a szenvedő emberiség javára, készségesen, önkéntes áldozatait: lehetetlen, hogy az áldozat sükeres ne legyen, lehetetlen, hogy az áldozó irányában a hála s köszönet elmaradjon!

— **A nőegyleti bál alkalmával** kihuzott nyertes számok jegyzéke: 19, 27, 39, 70, 74, 80, 176, 179, 204, 220, 226, 240, 249, 299, 304, 343, 347, 379, 383, 450, 463, 471, 486, 498, 515, 526, 535, 549, 569, 586, 620, 630, 659, 680, 757. 780, 783, 800, 816, 842, 847, 854, 859, 868, 872, 883, 885, 922, 924, 926, 974, 987, 989, 997, 1,093, 1,125, 1,128, 1,159, 1,177, 1,179, 1,201, 1,202, 1,243, 1,293, 1,299, 1,300, 1,319, 1,336, 1,369, 1,370, 1,389, 1,393, 1.414, 1,428, 1,435, 1,460, 1,478, 1,481, 1,517, 1,523, 1,549, 1,574, 1,616, 1,629, 1,663, 1,720, 1,739, 1,749, 1,755, 1,758, 1,773, 1,782, 1,791, 1,795, 1,824, 1,848, 1,871, 1,873, 1,883, 1,910, 1,922, 1,926, 1,939, 1,959, 1,968, 1,982, 2,050, 2,062, 2,065, 2,075, 2,100, 2,104, 2,114, 2,122, 2,145, 2,177, 2,198, 2,277, 2,283, 2,284, 2,287, 2,303, 2,307, 2,324, 2,354, 2,364, 2,370, 2,408, 2,442, 2,458, 2,551, 2,572, 2,604, 2,614. 2,619, 2,654, 2,661, 2,694, 2,741, 2,763, 2,768, 2,781, 2,792, 2,795, 2.834, 2,852, 2,895, 2,902, 2,907, 2,966, 2,984, 3,028, 3,073, 3,101, 3,128, 3,139, 3,152, 3,156, 3,165, 3,205, 3,210, 3,235, 3,251, 3,255, 3,265, 3,272, 3,280, 3,306, 3,310, 3,350, 3,351, 3,387, 3,456, 3,466, 3,468, 3,497, 3,531, 3,570, 3,572, 3,574, 3,682, 3,690, 3,704, 3,716, 3,721, 3,736, 3,756, 3,809, 3,810, 3,838, 3,895, 3,896, 3,903, 3,913, 3,917, 3,924, 3,974. — 197 nyerő szám a kiirás hiteléül:

Laky Lajos,
tanácsnok.

— **A Hódmezővásárhelyről**, lelkész választás tárgyában superintendens Balogh Péter urhoz érkezett küldöttség, melynek ismert iró Matók Béla egyik tagja volt, mai napon nagy megelégedéssel távozott el városunkról Superintendens ur, a hozzá beadott kérvényben foglalt azon elveket, miszerint a H. M. Vásárhelyen megürült ref. lelkészi állomás közvetlen választás utján lesz betöltendő, méltányolva, a közvetett választás utján betölteni kivánt papi állomásra vonatkozó ellentörekvéseket, addig is, mig az egyházkerület e tárgyban határoz, felfüggesztette; s általában superintendens ur igen szivélyes készséggel járt el a küldöttség igazságos kérése elintézése körül.

— **Értesités.** A debreczeni reformált főiskolai jogakadémiában a jogi magánvizsgálatok 1869/70. iskolai év első felében **február hó 25** s következő napjain fognak megtartatni.

Kelt Debreczen, 1870. január 31.

A főiskolai akad. igazgatóság.

*** **A fegyenczek száma** városi börtönünkben febr. 1-én várn gyi kimutatás szerint e következő: a törvényszéktől elitéltetett: 33 — itéletlen: 13 — a kihágási ügyeket itélő biróság részéről elitéltetett: 6 — a kapitányi hivataltól 9 fegyencz; s igy vannak összesen 61-en. Legtöbb van közülök lopásért, azután gyilkolásért elitélve.

*** **A „gyorsirászati egylet“**, mely főiskolánkban alakult, nagy virágzásnak örvend; az V. és VI. gymn. osztályokból van 14 tagja, a tanitói képezdének közül 25, s más tanfolyamról 42; összesen 81. Ily nagyszámu tagokkal főiskolánkban eddig még egy társulat sem dicsekedhetett.

*** **Csizma-tolvaj**. Egy jámbor csizmadia inas nádudvari születésü az ő kedves „mester“-étől 10, mond tiz pár czizmával megszökött.

= **A debreczeni ügyvédegylet** folyó hó 5-kén d. u. 4 órakor rendes ülést tart saját helyiségén; tárgy: az osztályok megalakitása.

— **Uj találmány**. Stern Manó helybeli lakostársunk uj állat-fülbélyegzőt talált fel: mely mindenféle lábas jószágra, sérelem nélkül oly czélszerüen alkalmazható, hogy az ily füljelzések által eddig tapasztalt hiányok e jelzésnél elhárittatnak; jelesen pedig e jelzés sebet sem vág, sem az állat által ki nem kotorhatók a füljegyek, sem azokat emberi kéz ki nem veheti, hacsak a fület ki nem szakasztja; a mellett a szinte Stern ur által feltalált jegyanyag az állat izzadása által nem veszit szilárdságából, sem rozsdát nem okoz. A jelzéshez, s a jegyeknek s a betüknek a szükségesetében sérelem nélkül kiszedéséhez is saját fogót talált fel Stern ur. Minderre kizárólagos kiváltságot fog kérni, minek kiadatása után a használati szabályokat is közzé teendi. A debreczeni kir. gazdászati tanintézet által, a január hó 20-kán végrehajtott kisérlet nyomán, ezeniránybau bizonyitvány is adatott ki a feltaláló részére. — Mit is azon megjegyzéssel hozunk köztudomásra, mikép ezen, az eddigi jelzőknél sokkal czélszerübb füljegyekkeli bélyegzés a gazdászat terén igen sok előnyt nyujt, különösen pedig a juhoknak szurokkal bélyegzése folytán a gyapjunak eltisztátalanitása s ezáltal érték csökkenése, ugy a szarvasmarhák szarvainak eltorzitása, a sertések füleinek kihasogatása tökéletesen mellőzhető lesz ezen uj találmány használása folytán. A füljegy darabja 3½ krnál drágább nem lesz.

Meghaltak. Jan. 29. Cz. u. Pataki János 71 éves. tüdővészben. 30. Cz. u. Nagy Ferencz l. Mária 1 és fél éves, sorvadásban. H. u. Tóth György f. István 19 éves, tüdővészben. 31. Cz. u. Iván Mihályné Horváth Mária 85 éves, elgyengülésben. Febr. 1. H. u. Vig István f. István 1 és fél éves. aszkórban. H. u. Kertész Mihály l. Sára 2 éves, kanyaróban. Pfi. u. Tóth György f. Lajos 2 éves, kanyaróban.

Országgyülési értesitő.

(Február 1.)

Elnök: Gajzágó, a ministeri padokon: Mikó, Bedekovics, Gorove. — Több kérvény adatik be, ezek közt a pesti nemzeti szinház képezde igazgatóságáé, az ezen intézet növendékeinek katonakötelezettsége könnyitése iránt. — Elnök beadja azon interpellatiók, határozati és törvényjavaslatok kimutatását, melyek januárban adattak be és el nem intéztettek. — Az állandó pénzügyi bizottmány jelenti, hogy Deák Ferenczuek a ministeri szolgaszemélyzet fizetése fölebb emelése iránti inditványa elfogadását nem ajánlhatja; de az alsóbb hivatalnokok fizetésének legkisebb — 800 ftban megállapitását, valamint azt is ajánlja, hogy a kormány utasittassék a hivatali fizetések szabályozása iránti terv készitése iránt. — Kinyomatik a jelentés. — A ház áttér napirendre. A tengeri kikötőkre előirányzott 107,000 ft megszavaztatik oly hozzáadással, ha a kikötő igazgatósági eljárás a magyarkormány kezébe jön át.

A rendkivüli szükségletben a vasutak- és csatornák épitésére, és pedig magyar vasutépitési igazgatóságnak 252,300 ft, vasutépitésekre 25.027,700 ft. együtt 2.5280,000 ft megszavaztatik. —

Jámbor Pál utasittatni kivánja a miniseriumot, hogy jövőre a vasuti társaságoknak kötelességébe tegye, hogy a vauti gyorsaság, ármérséklet és kényelem tekintetéből a külföldi vasuti rendszerhez alkalmazkodjanak. (Tetszés balról.)

Gróf Zichy Jenő: A vasutépitési igazgatóság igen költséges és czélszerütlen intézmény, mely épen ennyiba kerül, mint az egész ministerium központi igazgatása, s annak 55 hivatalnoka több fizetést huz, mint azon 178 egyén, kik az ország legnagyobb folyói szabályozásával foglalkoznak. Ezen intézmény elhibázott, mivel nem az az ur ott, ki felelősséggel tartozik, ezen intézmény feloszlatandó lenne az év végével, s teendői a ministerium egyik osztályához lennének usasitandók és egyuttal a legközelebbi költségvetés már ezen alapon lenne készitendő. (Élénk éljenzés.)

Bobory K. a telekkönyvi bejegyzések helytelenül történtek, vasutaink idegen kezekben vannak, s ezek a haza érdekei ellen járnak el; kivánja, hogy a ministerium az ily visszaéléseket

TÁRCZA.

Sylvester éjszakáján!

Zschokke H. beszélye.

(Folytatás.)

Az éjszaka növekedő hideg, vagy Róza tévelése növelte-e a bor erejének hatását: nem bizonyos; de elég az hozzá, hogy a királyi bakter jókedve tulcsapongott. Egy utczaszegleten a sétálók között megállva, oly erővel fút a sipba, hogy a nők rettenve ugrottak félre, és a férfiak megrémülve állottak meg. Ekkor Julian jelentette az órát és utána igy énekelt:

Akárhogy szól a nagy harang
Vájosunk kereskedése pang,
Szőke-barna lány hevül
De főkötő még sem kerül,
Csinositják a hogy lehet
De biz ők még sem kellenek.

— Ez már mégis arczátlanság! — hangzott nehány női hang a házakból — minket portékával összehasonlitani! De a jelenlévő férfiak közül többen felkaczagtak. — Ujra! — kiálta nehány vidám pajtás. — Bravo éjiőr! — Hogy mered te fattyu, hölgyeinket nyilvános helyen gyalázni! — támadá meg egy fiatal hadnagy, karján csinos nőt vezetve.

— Hadnagy ur, az éjiőr — elég sajnos — igazat mond! — válaszolt egy fiatal molnár. — És e hölgy, kit karján vezet, bizonyitja annak igazságát. Hát, szép virágszál nem ismersz? Tudod ki vagyok? Illik egy eljegyzett mátkának éjszaka más férfival kóborogni? Holnap megmondom anyádnak. Nem törődöm veled többé!

A leány kendőjébe takarta arczát és könyökével jelt adott a tisztnek a távozásra; de a hadnagy mint hadfi restelt egy molnár miatt kereket oldani s a csatatérről diadallal akart távozni. Ezért egy sor káromlásban tört ki, s mivel amaz egy szóval sem maradt adósa, botját kezdte forgatni. Erre rögtön két vastag nádbot emelkedett feje felett intő jelül, polgári öklök által csóváltatva.

— Uram! — kiáltá a hadnagynak egy széles vállu serfőző. — Ne kezdjen verekedést egy rosz leány miatt. Én ismerem a molnárt, becsületes ember, igaza van. Az éjiőrnek is, lelkemre! igaza van. Egy becsületes polgár vagy iparos alig tud és akar már e város lányai közül nőt választeni. A nők mind rangjok felett akarnak emelkedni; harisnyakötés helyett regényeket olvasnak; nem ügyelnek konyhára és pinczére, hanem komédiába és hangversenyekre szaladgálnak. Otthon szennyesek, de az utczán felcziczomázva járnak, mint egy herczegné. S ezért nem hoznak a férfinak más jegyajándékot, mint egy pár szép rokolyát, szalagot, csipkéket, szerelmi viszonyokat, regényeket és restséget Én tapasztalásból beszélek, ha nem volnának polgárleányaink annyira romlottak, rég házasember volnék.

A körülállók hangos kaczajban törtek ki. A hadnagy védeszközét lassan a fenyegető botok ellen emelve igy szóllott: — na csak még az kellett, hogy e polgári söpredék nekem bünbánószónoklatot tartson!

— Mit! söpredék! — kiáltá a másik bottal fenyegető szegkovács — ti czimeres naplopók, kiket nekünk adóval és pótlékkal kell hizlalni, ti akartok polgári söpredékről beszélni. A ti kicsapongásotok okozza minden házibajainkat. Nem maradna pártában fél annyi becsületes leány, ha ti dolgozni és imádkozni tanultatok volna.

Most több fiatal tiszt ugrott elő; de az iparos és kézmüves legények is gyültek. A fattyuk örömökben hógolyót dobáltak a tömeg közé. Az első golyó az előkelő hadnagyot érrán találta, mit ez a polgárok támadásának gondolván, ismételve megemelte botját, mely csakhamar püfölni is kezdett.

A herczeg, ki csak kezdetét hallgatta meg a szóváltásnak, vidáman és nevetve rég egy másik utczába fordult, nem gondolva énekének következményeire. Majd a pénzügyminister Bodenlos palotája elébe jutott. Ezen urral nem a legjobb viszonyban állott, mint azt már Füiöp megtudta. Julian minden ablakot kivilágitva látott, mert a minister nejénél nagy társaság volt. Julian jelenlegi csipkedő-kedélyhangulatában a palotával átellenben vőn állást, és hatalmasan kürtjébe fútt. Nehány ur és hölgy kinyittatta az ablakot, talán mert nem tudott éppen jobbat tenni, és kivánesian várták az éneket.

— Éjiőr! — kiáltá egy közülök — ugyan énekelj egy szép darabot az uj évre. — E felhivás még többeket az ablakhoz csalt a társaságból.

Julian, miután a szokott módon hirdette az órát csengő hangon. érthetőleg igy énekelt:

A pénzminister élete
Sok buval, gonddal van tele,
A krizist gyorsan vágja szét
És megtömi saját zsebét.
Adósok imádkozzatok,
Mert majd dobra jut házatok.

— Mindjárt elájulok! — kiáltá a ministerné, ki ugyanakkor lépett az ablakhoz. — Ki azon gyalázatos ember, ki ennyire mer vetemedni?

— Excellentiád szolgálatára — válaszolt Julián változtatott hangon, zsidó szóllásmódot vevén fel; — csak egy kis mulatságot akartam csinálni. Szolgálatára én vagyok az udvari üzér, Lévi Ábrahám; nagyságod bizonyosan esmer engem.

— Váj mir! — kiáltott egy hang az ablakban. — Te vakmerő ember, hogy akarsz Lévi Ábrahám lenni; hát nem én vagyok az? Te csaló vagy!

— Hisjátok az őrjáratot! — szóllt a ministerné. — Zárassátok be ez embert!

E szavakra minden ember elhagyta az ablakot, de a herczeg sem maradt állva, hanem kettőztetett lépéssel egy kereszt utczába menekült. Egy csapat szolga, kisérve nehány pénzügyi titkártól ömlött ki a palotából és szerte szaladt a lázító elfogására. Nem soká nehány kiáltás hangzott: megvan, megvan! és a többiek is arra siettek. Csakugyan mefogták e városnegyed éjiőrét, ki teljes ártatlanságában hivatalos buzgalommal nyargalt az uton. Körülözönlötték, s bármint szabadkozott, élczes verséért a főőrhelyre hurczolák.

A napos tiszt csodálkozva rázta fejét, s igy szóllt: már hoztak egy másik őrt ki e város leányairól énekelt verseivel komoly összeütközést okozott a polgárok és tisztek között.

Az ujolag hozott fogoly egyátalában nem akart semmit vallani, és erősen tagadott, hogy egy csapat fiatal ember, kik bizonyosan többet ittak a kellőnél, meg akadályozta öt hivatalos működésében. A titkárok közül egy, elmondta elötte az egész verset, mely a ministernét és minden vendégeitmeltányos haragra ingerelé. A katonák falrenditó kaczagásban törtek ki, de az őr könnyek között esküdözött, hogy neki ez még csak gondolatjában sem fordult meg soha.

Mig e kihalgatás tartott, az őr ártatlanságát bizonvitgatta; a fiatal urakat felelőssé tette minden következményért és azok valóban kétkedni kezdtek, hogy valjon az igazi bünöst csipték-e el: az őr kiáltotta; őrjárat fegyverre!

A katonák kiugrottak, a titkárok tovább ostromolták a fogolyt. E közben a táborszernagy lépett az őrszobába, kisérve szolgálattevő hadnagyától.

— Tegyétek kurtavasra ez embert! Ezzel hátamegé mutatott. Két tiszt lépett be kik egy lefegyverzett éjiőrt hoztak karonfogva.

— Hát mind megbolondultak az éjiőrök! — kiáltá a napos tiszt egészen elámulva.

— Majd ki fizetem én holnap az akasztanivalót verseiért! kiáltá a táborszernagy.

— Excellenczias ur! válaszolt a legujabb fogoly reszketve — Isten a tanum, én nem csinál tam verset életemben sem.

— Hallgass gazember! — orditott rémitő hangon a táborszernagy. — Gályára vagy akasztófára küldelek. S ha még egy szusszanással ellent mondasz, rögtön káposzta-torzsává aprítlak!

Az őrtiszt egész alázattal bátorkodott megjegyezni; az éjiőröket verselési dühnek kellett megszállani a városban, mert egy negyedóra alatt három jutott ezért őrizete alá.

— Uraim — mondá a táborszernagy a kiséretét képező tisztekhez — miután a lurkó nem akarja bevallani saját kárára, hogy a verset ő énekelte, emlékezzenek vissza rá mielőtt elfelednék. Ön irja fel, holnap majd eszébe juttatjuk, juk. Most nem akarok időt veszteni, a bálba megyek. Nos ki tudja még?

A tisztek gondolkozni kezdtek; egyik a másiknak segitett, az őrtiszt irt és e vers került ki:

Lengő taraj üres fejen,
Hátul jó hosszu czopf legyen.
Hasad be! A fejt előre!
A hadsereg igy kap erőre.
Az ember lehet generális
Csók, táncz, zene hanginál is.

— Tagadod még hunczut? — tört ki megujult dühvel a főtiszt. — Tagadod, hogy e verset te énekelted, midőn házam ajtajából kiléptem?

— Már akárki énekelte, én nem tudok belőle semmit, vátaszolt az őr.

— Hát mért szaladtál, midőn engem előlépni láttál?

— Én nem szaladtam.

— Mit? — kiálta két tiszt — te nem szaladtál? hisz egész ki voltál kelve képedből, midőn itt a vásártéren utóléltünk.

— Igen az ijedtség miatt magamon kivül voltam, mert az urak erőszakkal rám rontottak. Még most is reszket minden tagom.

— Zárja ön kurtavasra a nyakas kutyát! kiálta a marsal. Holnapig elég ideje lesz utána gondolni. — E szavakkal eltávozott.

(Folyt. köv.)

szüntesse meg. — **Szentpály Eugén** pártolja gr. Zichy inditványát. — **Simonyi Ernő** roszszalja, hogy a vasutaknál idegen mérnökök alkalmaztatnak; azt mondják, hogy a magyarok nem alkalmazhatók; ha ez állana is, azért van, mert nem szerezhetnek gyakorlatot; — a hatvan-miskolczi vonal egyik osztályánál egyetlen magyar van alkalmazva. Hollán ellenében megjegyzi, hogy nem áll az, mintha az engedélyek adásánál minden európai államokban szokottnál nagyobb nyilvánosság gyakoroltatott volna. A magyar vasutak az európai vasutakhoz képest nagyon hátra vannak.

Hollán Ernő kétségbe vonja, hogy Simonyinak joga lett volna a napirendtől eltéröleg vele polemiázni. (Ellenmondás.) Elmondja ezután, hogy mi teendői vannak a vasutépitési igazgatóságnak. Ez vizsgálja meg a terveket, és pedig ismételve, a concessió megadása előtt és a concessio megadása után. Személyzete nem államhivatalnokokból, hanem szerződésileg megfogadott egyénekből áll, kik az államot nyugdij által terhelni nem fogják, s a személyzet, tekintve a feladat rendkivüliségét, nem sok, hanem kevés, s ennek bizonyitására számokat hoz fel.

Az igazgatóság hivatalnokainak 70 százalója már magyar, s legkitünőbb ifjaink vannak ott alkalmazásba, s teszik magukévá a gyakorlati ismereteket. A hatvan-miskolczi vasut hatvan hivatalnoka pedig mind belföldi születés.

A Bobory által feltett kérdésekre kijelenti, hogy a vasutak telekkönyvezése folyamatban van, de azt nem tartja ide tartozó kérdésnek, hogy a vasutak hol és miképen fizessenek adót. Simonyi állitása ellenében ismételi, hogy a magyar kormány által garantiák czimén elválalt teher nem tesz többett 24 milliónál.

A ház erre általánosságban elfogadta a vasutépitészeti igazgatóság előirányzatát. — **Zichy Jenő** inditványa mellett senki sem kelt fel. — A részletes tárgyalásnál a pénzügyi bizottság ajánlata szerint az előre nem látott kiadásokra kért 20,000 ft. törölteivén, — megszavazott a ház 232,300 ftot.

A vasutépitésre kért összeg első tételét 100 ezer ftot a ház szintén a p. ü. bizottság jelentése alapján 50 ezerre szállitotta le.

Második tétel a károlyváros-fiumei vonal épitésére (23 mfld) és az üzlet berendezésére, a tengeri kikötő nélkül, betudva a személyzeti és kezelési összes költségeket 7,500 000 ft.

Várady Gábor különösnek találja, hogy hogy az előirányzat az üzletberendezési költségeket is emliti, holott ilyenekről csak kész pályánál lehet szó. A kormány e vonal épittetésének megkezdésére a törvényhozás beleegyezése nélkül, felhatalmazva nem volt, s ezért határozati javaslatot nyujt be, mely felhivja a kormányt, hogy az e vonal épitésére vonatkozó szerződéseket és terveket a törvényjavaslat kiséretében haladék nélkül terjessze az országgyülés elé.

Mikó gr. A kormány a nevezett vonal épitésére fel volt hatalmazva, s ezért nem nyujtott még be a törvényjavaslatot.

Szilágyi Virgil minden késedelmet károsnak tart, s azért nem akarja törvényjavaslat elfogadásától függővé tenni e fontos vonal épitésének folytatását.

Tisza Kálmán szintén ohajtja e vonal mielőbbi kiépitését, de a képviselőház nem szavazhat meg könnyelmüen milliókat, a nélkül, hogy a szerződéseket és terveket ne látta volna. Ez késedelmet sem okozna, mert a kormány 24 óra alatt bemutathatja a szerződéseket, s azokat az országgyülés 8 nap alatt helybenhagyhatja. Nem azt akarja, hogy a kért összeg megne szavaztassék, de azt kivánja, hogy a törvényes formák megtartassanak, s halasztassék az összeg megszavazása akkorra, midőn a törvényjavaslat és szerződések be fognak terjesztetni.

A feltett kérdésre a többség megszavazta a 7.500,000 forintot.

Fővárosi értesitő.

*** **Merész kalandorokat** fogtak el közelebb Budán; egy nőt, ki férfi öltönyben volt, s egy férfit, ki női ruhában „legénykedett.“ Épen rablási tetten csipték meg a jó madarakat. A nő kiráná hüvelyéből a drabant kardját, hogy védje magát, de hasztalan; a férfinál vérfoltos kötelet is találtak.

*** **Vizvárin é-Krecsányi Sarolta** mult vasárnap lépett fel mint vendég, Szigeti „Vénbakkancsos“-ában. A lapok nem igen dicsérik, habár bevallják róla, hogy élénken játszik, a népdalokat érzéssel énekeli, s csinos szinpadi alak.

*** **Rudolf** koronaherczeg előfizetett a „Tanulók közlöny“-ére.

*** **A tiszti vizsgák eredménye**: 130 önkéntes állt ki a sikra és csak 12 állotta meg a sarat.

*** **A főispánok** albuma, melyet Wencheim volt belügyérnek fognak átadni emlékül, ki van téve közszemlére.

*** **A népkör** alakuló közgyülésében Horn elnökölt, jelentvén, hogy Jókai régibb betegsége miatt nem elnökölhet, de azért elnökül ismét elválasztatott, helyettes elnök Horn, alelnökök Vidats János és Henszlmann Imre lettek.

*** **Udvari bála** toscaniai nagyherczeg Rómában történt halála következtében a farsangi idény alatt nem lesz.

*** „**A honvédmenház könyve**“ — lesz czime a Tóth Kálmán által szerkesztendő uj alkalmi könyvnek, melyet a menház bizottsága állit ki. Hogy érdekes és becses tartalmu leend: arról szerkesztő neve kezeskedik; hogy pedig a közönség pártolni fogja, már csak a czél érdekében is: nem lehet kétségünk.

*** **Szabó Richárd**, a „Corvina“ uj igazgatója kiadá programmját.. Törekvéseihez mi jó kivánatinkat csatoljuk; ő tudja, hol és mit kell tenni? azért bizton hisszük e társulat felvirágzását.

(z.) **A budai technikusoknak** egy küldöttsége felkérte Iványa Imre országgyülési képviselőt, hogy a polytechnikumnak Budáról Pestre áttétele végett kérvényt terjesszen a képviselő ház elé; a mit a derék képviselő azonnal meg is igért. Hasonló kérelmet intéztek a technikusok a pestvárosi képviselő testülethez is.

Fischhof Dávid a „Finanzieller Wähhter“ szerkesztője és kiadója lakásán felakasztotta magát. A szerencsétlent nyomasztó szükség vezette e lépésre.

A pesti népnevelők egylete gyülést tartott, melyben Zichy Antal gr. elnöklete alatt egy küldöttség választatott az országos-tanár gyülésen képviseltetés végett. Ugyanekkor elhatároztatott, hogy az egylet javára bál fog rendeztetni.

A községek és hatóságok rendezése ügyében — mint a Reform irja — a deákpárt kérdést intézett a belügyministerhez; ki a hozzá intézett kérdésre azon reményét fejezte ki, hogy a nevezett ügybeni törvényjavaslat legkésőbb március közepéig készen lesz.

Esküdtszéki tárgyalás fog tartatni f. hó 3-án Pap Elek n. k. karczagi esküdtnek Dobray András irnok ellen inditott sajtóperében.

A magyar országgyülésnek következő szélsőbali tagjai fejezték ki rokonszenvüket a franczia szélsőbaliak iránt:

Madarász József, Kállay Jenő, László Imre, Bobory Károly, Csanády Sándor, Csiky Sándor, Körmendy Sándor, Henszlmann Imre, Gonda László, Vidacs János, Vajda János, Kabos Imre, Majoros István, Sréter Lajos, Deáky Lajos, Patay István, Clementisz Gábor, Almási Sándor, Madarász Jenő.

— **Az egyleti és gyülekezési** jog iránti törvényjavaslat készen van; eszerint a törvény által nem tiltott czélokra nézve szabad egyleteket alapitani, de „tudomás végett, be kell jelenteni a politikai hatóságnak; politikai egyletek a belügyministeriumnak 48 óra alatt bejelentendők, csak a helybehagyás után kezdhetik meg müködésöket. Nők, idegenek és kis koruak politikai egyletek tagjai nem lehetnek. Egyuttal el van számlálva a tiltott egyletek.

— **Az árvizáltal károsultak** részére magán uton gyült összeg szétosztását a kormány magáról elháritván — Tisza Kálmán vállalta magára.

Belföld.

*** **Aradon** Nagy Sándor alispán a honvédek menháza javára zeneestélyt rendez, közre működik hasonnevü derék fia is, ki a multkori országos dalárünnepélyen kitünt aradi főgimnasiumi énekkar vezére.

*** **Vésztőről** épen most értesülénk, hogy ott a kaszinó tánczvigalmat rendezett a rokkant honvédek menháza javára, e kaszinó saját helyiséget épittetett alig két évi fenállása óta, járat 12 lapot, bir csinos könyvtárat Példaadásul dicsérettel emlitjük meg, hogy **Sipos Hermina** k. a. egy diszes szivartárczát, mint saját készitményét, sorsolt ki a honvédek menháza javára. Hölgyeink követhetnék e szép példát.

*** **Nagykároly** megköszöné a honvédelmi ügyérnek, hogy a 44. honvéd zászlóaljat s a 14. huszárcsapatot oda rendelte, a város lakást is ingyen ád a kedves vendégeknek.

*** **Temesvári** látszerész Kecskeméti Ignácz uj hévmérőt készitett, légszesz van benne, a legnagyobb hidegben is jól mutatja a hévfokot, ily nagy hévmérőtt eddig nem csináltak, alkalmasint feltalálója elküldi a párisi kiállitásra.

*** **Pécsett** egy német (ott már ötödik) lap van keletkezőben.

*** **Nagyváradon** egy 15 éves pásztor fiu cserép edényre akadt a vizmosásban, melyben több ezüst pénz volt először is a „zsidó“-hoz ment vele, ott beváltották tőle mint „czin“-t 5 itcze borért; de a hatóság kezeihez is jutott belőle nehány darab, különböző feliratuak s a XVI-ik századból valók.

Az osztrák ministerek.

(z.) **Az uj ministerekről** a „N. Fr. Bl.“ következő hivatalos közleményt hoz:

Wagner, mint kitünő szervező tehetség, és politikai érzületére nézve mint szabadelvü ismeretes. Dr. Stremayr, a leendő cultus és tanügyminister mindenben szabadelvü pártnak tetszését megfogja nyerni. Dr. Stremayr 1848-as. Ott küzdött ő a leghatározottabb szabadelvüek soraiban. kiknek zászlójához soha sem lett hütelen. Erély és széles körü ismeretek képesitik őt mindazon kivánalmak beváltására, melyeket a neki szánt hivatal pontos és lelkiismeretes folytatásához minnenki kapcsol. Dr. Banhansnak ismeretes politikai multja van. Hogy tőle mint földmivelési ministertől sok szépet lehet várni, arról kezeskedik azon körülmény, hogy ő mint a gr. Waldstein javainak központi jószágigazgatója kitünő gazdászati hirnevet szerzett magának. Az uj ministerium programmja, valamint azon tervezett, melynélfogva a belügyministerium teendőivel a rendőri teendők egyesittetnének, a császár elibe terjesztettek, már több nappal ez előtt.

A gráczi „Tagespost“ Kaiserfeldtől következő iratot kapott: „Becses lapjának vasárnapi számában olvasom, hogy egy bécsi tudósító közlései folytán, a mostani kamarai többségnek minősége, valamint a ministerek eddig tervnélkülisége tartóztattak engem vissza attól, hogy tárczát vállaljak. Én biztosithatom önt, hogy azon különféle hirek, melyeket a napi lapok és levelezők azon okok magyarázgatása végett terjesztenek, melyek engem arra inditottak, hogy a ministerelnökséget el ne fogadjam: csak gyanitgatások, melyek a kisebb nagyobb bizonyosságnak látszatát hordják magukon, bárha azok forrás és tartalomra nézve lehetetlen, hogy hitelre méltó közleményeken nyugodjanak.

Ennek folytatása s kiegészitése képen megemlitjük, hogy a „Pesther Lloyd“ határozottan kárhoztatja Kaiserfeldet. a miért el nem fogadta a neki szánt tárczát. „Valódi politikai férfiaknak birniok kell nem csak meggyőződéssel, haem bátorsággal is, hogy megyőződésüket létesitsék, az életre alkalmazzák ?“

Politikai szemle.

(z.) Párisi tudósitások szerint a creuzoti munkás mozgalom következtében 68 munkás elbocsáttatott: és mint a „Marseillaise“ tudni akarja, még körülbelől 1000 fog elbocsáttatni. Nevezett lap azt is jelenti, hogy a nemzetközi munkás egylet Londonban meetinget fog tartani a „bandita“ Bonaparte Péter herczeg ellen.

A „Constitutionnel“ megerősiti, hogy a Péter herczeg perében vádlott mellé egy védelmi tanács fog adatni; hogy az mi módon és kikből fog alakittatni, még nincs tudva határozottan. Emlegetik, hogy e védelmi tanács egyik tagja a többek közt Demange ügyvéd lesz.

A zsinati ügyekről következő érdekesebb tudósitások érkeztek. Schwarzenberg bibornok a pápai csalhatatlanság tanát ellenző párthoz azon okból csatlakozott, mert észrevette, hogy Csehországnak ugy a hussita tanokhoz szitó cseh lakosai, mint a németek idegenkednek a pápa személyes csalhatatlansága tanának elfogadásától. E hangulatot lehetetlen volt számitásba nem venni a nevezett főpapnak, azon elhatározásában, hogy mi állást foglaljon el a sokszor emlegetett tannal szemben; mert különben félnie lehet, hogy ha a csalhatatlanság tana a zsinaton kikiáltatik, a hussitismus ujra felüti fejét a csehek közt, a németek pedig elválnak a r. kath. egyháztól.

A m. hó 25-én tartott főcongregatioban a papi fegyelem felett folytak a tanácskozások. A pápai csalhatatlanság tanának elfogadását tartalmazó irat még nem nyujtatott át a pápának. Mondják, hogy maga a pápa sem kivánja annak átnyujtását; hogy semlegességéből ki ne lépjen.

Dupanloup ujabbi beszédére vonatkozólag irja a „Times“ tudósitója, hogy az ultramontanok oda akarták vinni a dolgot, miszerint azsinat atyái hagyják oda a termet, midőn Dupanloup beszélni akar. Azonban — midőn ez bekövetkezett — egyik sem tette ezt, sőt félkörbe állottak Dupanloup körül, hogy beszédéből egy szót se veszitsenek el. A derék franczia főpap öt negyed órán keresztül beszélt határozott ellenzéki szellemben, az egyházi fenyiték és azon viszony felett, melynek kellene lenni a püspökök és a sz. szék között. A római curia — mondá egyebek közt Dupanloup — magához ragadta a püspökök jogait. Az idő szelleme most inkább oda van irányozva, hogy a püspökök hatalmát a maga eredeti teljességében vissza kell állitani, mint sem azt egészen megsemmisiteni. Továbbá kinyilatkoztatta, hogy az apostolok tanai, mondatai nem vétetnek figyelembe; és hogy az egyháznak kormánya többé nem a sz. collegium kezei közt van, hanem nehány ke vesekében, kik mindent elnyomni szeretnének.

A newyorki „Handels Zeitung“ tudósit, hogy a **domingói** köztársaság nem sokára kiegészitő részét fogja képezni az észak amerikai egyesült államoknak.

Mig a népszavazás — mely errenézve szükségesnek tartatik — bekövetkeznék, az egyesült államok fogják védni idegen beavatkozástól a domingói köztársaságot, hogy a szavazás tökéletesen szabad, és meghamisitatlan legyen. Az egyesült államok kormánya fizet a domingói köztársaságnak 1.500,000 dollárt. A ratificatiók Washingtonban legkésőbb 4 hónap alatt fognak kicseréltetni. Ha a szerződés elvettetnék, akkor az egyesült államoknak jogában áll and, 50 év alatt bármely időben megszerezni 2 millió dollárért a félszigetet és a samanai öblöt.

Legujabb.

Az árvizáltal károsultak javára a kormány tetemes összegeket utalványozott; többi közt Szatmár megyének 5000 frtot, Szabolcs megyének 2000 ftot.

— **Bécs.** febr. 1. A mai „Wiener Ztg.“ egy császári kéziratot közöl, melylyel Hasner ministerelnökké, Wagner altábornagy honvédelmi-, Banhans földmivelési- és Stremayer oktatásügyi ministerekké neveztetnek.

— **Florencz**, febr. 1. A nápolyi exkirály környezete kijelenti, hogy nincs tudomása a volt királynak a nápolyi izgatásokról.

— **Páris**, febr. 1. A mai „Journal Officiel“ 27 megyei főnöknek kinevezését közli. Három megyefőnök rendelkezési állapotba helyeztetett négy más egyébképen alkalmaztatott; kettő nyugalmaztatott.

— **Páris**, jan. 31. A törvényhozó test mai ülésében napirenden volt: a jan. 9-ki rendeletek iránt beadott interpellatio. mely rendeletek az időleges áru-bebocsátásokra vonatkoznak. Dupuy de Lome birálja ezen rendeleteket. Buffet minister kifejti. hogy ezen rendeletek által a visszaélések és csempészkedés nyomatnak el; hozzáteszi, hogy a kormány oly áruk behozatalát, melyek ezen rendeletek közzététele előtt bizonyos időben keltezvék, megengedi, és nemsokára törvényt terjesztend elő, az áruk időleges behozatalára vonatkozólag. Buffet beszéde tetszéssel fogadtatott, és az egyszerü napirendre térés 191 szóval 6 ellen elfogadtatott.

— **München**, febr. 1. A követek kamarája ma is a felirati vitákat folytatá. Kolb az éjszak-német szövetségbe való belépést, valamint a katonai kölcsönt is ellenzi; egyuttal a jelenlegi katonai törvény megszüntetését és a katonai terhek csökkentését kivánja.

— **New-York**, jan. 31. A követ kamara azon inditvány felett, hogy az államadósság papirpénzben fizetessék, 120 szóval 41 ellen napirendre tért.

Közgazdászat.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara felterjesztése a méterrendszerre vonatkozólag.

(Vége.)

Fentebbi elég terjedelmes s lehetőleg indokolt alázatos előterjesztesünk után a törvényjavaslat minden tételének megjegyzésekkel kisérését hosszadalmasnak és szükségtelennek tartván, csupán azon intézkedéseket tárgyazó pontokra kivanunk még kiterjeszkedni, melyek igénytelen nézeteinkkel nincsenek összhangzásban.

Ohajtanók, hogy a törvényjavaslat a kivitelre vonatkozólag szabatosan körülirt részletes utasitásokat tartalmazzon, még pedig ugy a hatáskört mint az eljárást illetőleg. Mert annak daczára, hogy a törvényjavaslat, mindazon kellékkel bir, melyek az ilynemü munkálatoknál a czélszerüséget egész terjedelmében bizonyitják és hogy nem hiányzik benne sem a rendszeresség, sem pedig az elvies vezérfonal, mégis a törvény népszerüsitésére vonatkozólag szükségesnek véltük fentebbi véleményünk előterjesztését.

Ohajtjuk, hogy a mérték hitelesitő hivatalok országszerte a lehető legnagyobb számban állitassanak fel. A hitelesités, akózás és bélyegezésnél pedig különösen arra lenne kiváló figyelem forditandó, hogy ezen semmi jövedelmet nem igérő illeték terhe alól a nagy közönség lehetőleg mentesitessék.

Szükségesnek véljük továbbá, hogy a meterrendszer minden köz és magán tanintézetben haladéktalanul mint köteles tantárgy vétessék fel s minden iskola ellegyen látva minta példányokkal. Nagyobb községekben pedig a meterrendszer valamennyi példánya huzamos ideig közszemlére legyen kitéve, hogy róluk a régi mértékekhez szemmértéket lehessen venni.

Mulhatatlanul szükséges lenne, egy a méterrendszert könnyen felfogható alakba öntött és népies előadásban tartott olcsó kézi könyv közrebocsátása. Ezen intézkedéssel mindenesetre a nagy közönségnél a rendszer ismeretének gyorsabb elterjedése eszközöltetnék, mely még képzettséggel biró egyének által is csak tanulmányozás és hosszas gyakorlat után sajátitható el.

Végre, a mi a vámfontnak mint fél kilogrammnak és a vám mázsának mint 50 kilonak az ujrendszerbe befogadását — illetőleg jelenlegi használatbani fentartását — illeti, a kereskedelmi és iparkamara egyhangulag annak be nem fogadása mellett nyilatkozik. Döntők véltak pedig ezen elhatározásnál azon indokok, melyek a nagyméltóságu ministerium leiratában közöltettek.

Ennek következtében alázatos véleményünk oda irányul, hogy czélszerü a vámfontnak és vámmázsának mellőzése és a tizedes mérték és sulyrendszernek eredeti tisztaságában leendő elfogadása.

Fent előterjesztetett jelentés egészterjedelmében elfogadtatván, annak a nagyméltóságu m. k. földmivelés, ipar és kereskedelem ügyi ministeriumhoz felterjesztése közgyülésileg el rendeltetett.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara 1870-dik évi január 9-kén tartott rendkivüli közgyüléséből.

(E) Debreczen, febr. 1. Közép ár: egy mérő buza 3 ft. 85 kr; kétszeres 3 ft 30 kr; rozs 2 ft 30 kr; árpa 2 ft; zab 1 ft 80 kr; tengeri 2 ft 40 kr; köles 2 ft 50 kr; kása 4 ft 60 kr; egy zsák burgonya 1 ft 60 kr; egy mázsa szalonna 27—29 ft; háj 30—32 ft.

A baromvásár igen nagy volt; sem vidéki, sem helybeli vásárlók nem voltak; s igy mind szarvasmarha. mind ló, igen kevés adatott el.

Időjárásunk egyformán tartó hideg, mainap felhős, s kevés hó is esett, s több esésre mutat.

Nyilttér.

Debreczeni gőzmalmi részvény

kapható

Tátray Kárpát,

47. 1— gőzmalmi pénztárnoknál.

Eladó kőház.

Csapó-nyomtató-utczán **801.** sz. alatt cseréppel fedett jó kőház külsőföldével örök áron eladó.

Értekezhetni iránta ügyvéd **Ujvári Istvánnal** Debreczen nagyujutcza **1602.** sz. a. 40. 2—3

Bécsi tőzsde, Feb. 2. Cs. arany 5. 81. ezüst 121.—

Felelős szerk. s kiadótulajd. **Oláh Károly.**

HIRDETÉSEK.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. váltótörvényszéknek 1869. évi decz. 20-án 10,530. sz. a. kelt végzése folytán ezennel közhirré tétetik, mikép Barna Bálint mint felperes részére Debreczeni Lajos mint alperestől 55 frt váltói tartozás s járulékai erejéig lefoglalt ingóságok, nevezetesen házibutorok s egy ezüst zsebóra a helybeli zsibvásár terén f. évi ***febr. 5***-ik napján d. e. ***9*** órakor nyilvános árverés utján készpénzfizetés mellett el fognak adatni. Mire a venni kivánók meghivatnak.

Debreczen, jan. 29. 1870. 46. 1—

A v törvényszéki kikül. végrehajtó.

Az „István“ gőzmalom-társulat

azon t. cz. részvényesei, kik az 1868-dik évi április 26-ki társulati közgyülés határozatából kibocsátott uj részvényekre szóló

ideiglenes igazolványok

birtokában vannak, ezennel felszólittatnak, miszerint a ***7***-ik ***10%-részletet;*** és pedig egy egész részvényre ***10*** frtot f. évi ***febr. 1—15***-kéig, a társulat irodájában (szeglédutcza Kaffka-ház) befizetni szivesked jenek. 48. 1—

Debreczen, jan. 15 1870.

A képviselő választmány.

Ügynökségi bizományi raktár

Kalatay Andrasnál,

ahol mindenféle ***magvak, fák*** és ***növények*** megrendelhetők. A legszebb báli élő ***virágcsokrok*** posta utján vidékre is a legolcsóbb árakon megrendelhetők.

Nemkülönben ajánlom kitünő szép érmelléki ***bakarszöllömet*** fontszámra, valamint ***rum, thea, arak*** de ***batavia,*** nagy üveg 1 frt 60 kr, kis üveg 80 kr, ***kognak,*** nagy üveg 1 frt 60 kr, kis üveg 80 kr, ***mágnás punts*** 90 kr és különféle ***üvegezett érmelléki borokat.*** 43. 2—10

Eladó kereskedés.

Egy jól rendezett röfös-kereskedés szabad kézből ***eladó*** kedvező feltétek mellett. — Értekezhetni a tulajdonos ***Szabó Józseffel,*** a ***Barczay István*** ur háza alatti boltban. 15. 10—

Cs. kir. szab. tiszavidéki vasuti MENETREND.

1870-ik évi Január 15-től kezdve további rendeletig.

I. Bécs és Pestről Kassa felé.

		óra	pr.	napr.	óra	pr.	napr.	óra	pr.	napr.
Bécs	ind.	8	—	este	7	30	reg.			
Pest	„	6	30	reg.	5	18	este			
Czegléd	„	9	39	„	8	—	„			
Szolnok	„	10	37	„	9	17	éjjel			
Püsp.-Ladány	„	1	33	délu	1	3	„			
Debreczen	„	3	5	„	3	48	reg.			
Nyiregyháza	„	4	35	„	6	24	„			
Tokaj	„	5	31	este	8	9	„			
Miskolcz	„	7	24	„	10	46	délе	2	51	d u
Kassa	érk	9	56	„	1	51	délu	5	23	„

II. Bécs és Pestről Arad felé.

		óra	perecz	naprész	óra	perecz	naprész
Bécs	ind.	8	—	este	7	30	reggel
Pest	„	6	30	reggel	5	18	este
Czegléd	„	9	24	„	8	19	„
Szolnok	„	10	16	délelőtt	9	47	éjjel
Mező-Tur	„	11	29	„	11	40	„
Csaba	„	1	9	délután	2	36	reggel
Arad	érk	2	52		5	11	„

III. Bécsről Pestről Nagyvárad felé

		óra	perecz	naprész
Bécs	ind.	5		este
Pest	„	6	30	reggel
Czegléd	„	9	39	„
Püsp.-Ladány	„	2	7	délután
B.-Ujfalu	„	3	16	„
Nagyvárad	érk.	4	31	„

IV. Kassáról Pest és Bécs felé.

		óra	pr.	napr.	óra	pr.	napr.	óra	pr.	napr.
Kassa	ind.	5	21	reg.	—	—		5	37	d u.
Miskolcz	„	7	55	„	3	20	délu.	8	37	est. ér
Tokaj	„	9	37	„	5	50	este			
Nyiregyháza	„	10	39	„	7	33	„			
Debreczen	„	12	19	dél b	10	26	éjjel			
Püsp.-Ladány	„	1	57	délu.	12	39	„			
Szolnok	„	4	39	„	4	39	reg.			
Czegléd	érk.	5	33	este	5	50	„			
Pest	„	8	39	„	8	40	„			
Bécs	„	6	14	reg.	6	39	este			

V. Aradról Pest és Bécs felé

		óra	perecz	naprész	óra	perecz	naprész
Arad	ind.	12	26	délután	8	47	este
Csaba	„	2	7	„	11	23	éjjel
Mező Tur	„	3	43	„	2	15	„
Szolnok	„	5	—	„	4	18	reggel
Czegléd	érk.	5	48	este	5	38	„
Pest	„	8	39	„	8	40	„
Bécs	„	6	14	reggel	6	39	este

VI. Nagyváradról Pest és Bécs felé

		óra	perecz	naprész
Nagyvárad	ind	10	20	délelőtt
B.-Ujfalu	„	11	44	„
Püsp.-Ladány	érk	12	55	délután
Czegléd	„	5	33	este
Pest	„	8	39	„
Bécs	„	6	14	reggel

A közállomásokróli indulás ideje, minden pályaudvaron a kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

Pálya-csatlakozások:

A m. k. államvasut vonataihoz Miskolczon: A délelőtti, 10 óra 16 prkor Czeglégről Miskolczra érkező s a délutáni 2 óra 51 perczkor Miskolcztól Kassáig közlekedő tiszavasuti vonatok a m. k. államvasut Pestről Miskolczra érkező vonataihoz csatlakoznak. A reggeli 7 óra 35 perczkor és este 8 óra 37 perczkor Kassáról Miskolczaoa érkező tiszavasuti vonatok a m. k. államvaspálya Miskolcztól Pestig közlekedő vonataihoz csatlakoznak.

A cs. k. szab. első erdélyi vasut vonataihoz Aradon: A reggeli 5 óra 11 perczkor Czeglédről Aradra érkező tiszavasuti vonathoz a cs. k. sz. első erdélyi vasut Aradtól Gyulafehérvárig közlekedő vonatja csatlakozik. A délutáni 12 óra 26 perczkor Aradról Czeglédre közlekedő tiszavasuti vonat a cs. k. szab. első erdélyi vasut Gyulafehérvárról Aradra érkező vonatához csatlakozik.

3 6— **Az igazgatóság.**

Debreczen. 1870. Nyomatott a város könyvnyomdájában.